

[Ole Henriksen]

kommet i lommen på en grossist, som han er tvunget til at aftage sine varer fra. Der er altså også indgået eksklusivaftaler på disse områder. Man kunne også, som det blev nævnt her før, fremhæve Dansk Arbejdsgiverforenings § 2, hvor der står, at det er en æressag – de har jo et særligt sprog inden for de kredse – kun at handle med medlemmer inden for Dansk Arbejdsgiverforening. Omset til dansk betyder denne æresforpligtelse selvfølgelig, at man faktisk kun handler med hinanden, og at alle andre, der prøver at bryde ind og handle uden for denne kreds, bliver mobbet eller på andre måder bliver sat ud af spillet til skade for deres forretning.

Man kunne selvfølgelig også nævne, specielt over for venstre måske, at også landmænd har eksklusivaftaler over for grovvarereskaber og mejeriselskaber, måske specielt Mejeriselskabet Danmark.

I SF tror vi som sagt overhovedet ikke på, at der vil være nogen værdi i at vedtage dette forslag; så længe to parter kan indgå aftale om at lave en eksklusivaftale, vil vi ikke antaste denne ret. Vi ser frem til, at fremskridtspartiet på et tidspunkt fremsætter forslag, hvor alle andre eksklusivaftaler og kontraktlige forpligtelser af dem, jeg har nævnt her, kommer til behandling; så vil vi gerne tage det hele op i en stor pulje og se, hvordan vi kan løse disse problemer.

SF kan altså ikke støtte lovforslaget; vi mener, det er specielt rettet imod fagbevægelsen, og vi vil derfor afvise det.

Estrup (RV):

Jeg kan næppe overraske mange ved at sige, at det radikale venstre ikke kan støtte dette lovforslag. Det er sagt offentligt allerede, og da der som bekendt er tale om en genfremsættelse, fremgår det også af forslagens tidligere behandling.

Jeg skal derfor indskrænke mig til nogle få kommentarer og i øvrigt henvise til, hvad fru Lone Dybkjær sagde ved forslagens behandling i oktober 1981.

Det radikale venstre anerkender organisationernes ret til at varetage medlemmernes faglige og økonomiske rettigheder. Vi er os meget bevidste, at organisationerne har en vigtig rolle at spille, hvis arbejdsmarkedet skal være roligt, og at intet arbejdsmarked kan fungere uden regler og aftaler. Om ikke

ad anden vej, så bliver man i hvert fald klar over organisationernes nødvendighed, når man ønsker deres bistand til at føre indkomspolitik. Derfor anser vi det også for yderst uklogt at gennemføre, hvad der af organisationerne vil blive opfattet som et frontalangreb, et generelt forbud mod eksklusivaftaler.

Men vi mener ikke, at organisationerne skal have frit spil. De skal varetage medlemmernes faglige og økonomiske rettigheder – hverken mere eller mindre. Det er folketingets ret og pligt at sætte rammer for organisationernes udfoldelse, der sikrer netop det. Hvis organisationerne går videre og f. eks. forsøger at tvinge medlemmerne til at yde bidrag til formål, der strider imod medlemmernes overbevisning, gør de sig skyldige i magtmisbrug. Det er det, der sker, når faglige organisationer med flertalsbeslutninger vedtager at støtte et bestemt politisk parti, f.eks. socialdemokratiet. Det er uacceptabelt, og det må stoppes. Det er derfor, vi som næste dagsordenspunkt har et radikalt forslag om frivillighed ved bidrag til partipolitiske formål.

Men hvis vi kan opnå, at den enkeltes medlemskab af en organisation alene er et fagligt engagement, er mulighederne for magtmisbrug faktisk forsvundet, og dermed vil eksklusivaftalerne miste deres mest odieuse følgevirkning. For hvad afskrækkende er der ved at indmelde sig i en organisation, der alene tager sig af ens faglige interesser?

Må jeg afslutningsvis nævne, at jeg ligesom hr. Svend Auken havde lidt vanskeligt ved at finde ud af, om arbejdsministeren på regeringens vegne gik ind for forslaget eller ej. Nogen helhjertet tilslutning kan man vist i hvert fald ikke tale om. Men én ting bed jeg specielt mærke i: arbejdsministeren havde ingen problemer med udformningen af forslagets § 2, stk. 1, hvor der tales om »afgrænsende begrænsning« osv. Det er ellers en formulering, der har været genstand for en del lovfortolkning i tidens løb, og derfor hilser jeg med glæde, at der altså ikke forekommer arbejdsministeren at være sådanne afgrænsningsproblemer. Det må tegne godt også for drøftelsen af det kommende dagsordenspunkt.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):